

Kúria
végzése

Az ügy száma:	Bfv.II.569/2022/9.
A határozat szintje:	felülvizsgálat
A tanács tagjai:	Dr. Harangozó Attila, a tanács elnöke Dr. Demeter Zsuzsanna, előadó bíró Dr. Somogyi Gábor, bíró Dr. Metzing Márton, bíró Dr. Boros Tibor, bíró
Az eljárás helye:	Budapest
Az eljárás formája:	tanácsülés
Az ülés napja:	2023. március 30.
Az ügy tárgya:	egyedi azonosító jellel visszaélés büntette
Terhelt:	...
Elsőfok:	Soproni Járásbíróság, B.62/2021/7., ítélet, előkészítő ülés, 2021. május 27.
Másodfok:	Győri Törvényszék, 4.Bf.152/2021/9., ítélet, nyilvános ülés, 2021. november 9.
Az indítvány előterjesztője:	a terhelt
Az indítvány iránya:	a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria az egyedi azonosítójel meghamisításának büntette miatt ... terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Soproni Járásbíróság B.62/2021/7. számú és a Győri Törvényszék mint másodfokú bíróság 4.Bf.152/2021/9. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** 1. A Soproni Járásbíróság a 2021. május 27. napján meghozott B.62/2021/7. számú ítéletében a terheltet bűnösnek mondta ki 2 rendbeli egyedi azonosító jellel visszaélés büntetében [Btk. 347. § (1) bekezdés a) pont], ezért őt – halmazati büntetésül – 150 napi

tétel, 1.200 forint napi tétel összegű, összesen 180.000 forint pénzbüntetésre ítélte. A pénzbüntetés megfizetésére 20 havi, 9.000 forint havi részlet összegű részletfizetést engedélyezett, az esetleges meg nem fizetés esetére pedig rendelkezett a pénzbüntetés szabadságvesztésre való átváltoztatásáról.

[2] A védelmi fellebbezések alapján másodfokon eljáró Győri Törvényszék a 2021. november 9-én meghozott 4.Bf.152/2021/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta; a halmazati büntetésre utalás mellőzésével megállapította, hogy a terhelt által elkövetett egyedi azonosító jellel visszaélés büntette helyesen I rendbeli bűncselekmény, eyebeekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] 2. A jogerős határozat tényállása szerint a terhelt tulajdonát képezi egy általa külföldön vásárolt, Magyarországon forgalomba nem helyezett Pontiac Grand Prix GT típusú személygépkocsi. A terhelt ezen személygépkocsi hátsó rendszámablaja helyére 2019. augusztus 8. napját megelőzően egy Honda CBR típusú motorkerékpárra kiadott forgalmi rendszámot helyezett fel, melyet előzőleg a tulajdonát képező motorkerékpárról távolított el, majd a személygépkocsit – melyen elől nem volt rendszám – a cím 1 előtt tárolta.

[4] **II.** 1. A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára és a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára hivatkozással.

[5] Álláspontja szerint az eljáró bíróságok anyagi jogszabályt sértő módon állapították meg a felelősségét egyedi azonosító jellel visszaélés büntetében, miután nem szándékozott sem azzal a járművel közlekedni, amiről leszerelte a rendszámablát, sem azzal, amire felszerelte. Álláspontja szerint a védendő jogi érdek nem sérült, a bűncselekmény hiányát az eljáró hatóságoknak meg kellett volna állapítani. Érvelése szerint az elkövetőnek csak azzal kell tisztában lennie, hogy a rendszám egyedi azonosító jelnek minősül, továbbá, hogy gépjárművel közúti forgalomban csak érvényes rendszámablával lehet részt venni, ezért a társadalomra veszélyességben való tévedés büntethetőséget kizáró oka alapján is a terhelt felmentésének lett volna helye. Kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság két rendbeli cselekmény helyett egy rendbeli bűncselekményt állapított meg, ennek ellenére az első fokon kiszabott büntetést érintetlenül hagyta.

[6] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.660/2022/2. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta és a megtámadott határozatok hatályban tartását indítványozta.

[7] Indokolása szerint az irányadó tényállás szerint a terhelt kimerítette az egyedi azonosító jellel visszaélés büntette törvényi tényállásában meghatározott eltávolít, meghamisít elkövetési magatartásokat az egyik járműre kiadott rendszámábla levétele, majd másik járműre felszerelése folytán. Az ilyen gépjárművel a közlekedési forgalomban való részvétel a bűncselekmény megvalósulásához nem szükséges, tévedést megalapozó körülményt pedig az irányadó tényállás nem tartalmaz, ekként a bűnösség megállapítása és a terhelt terhére a bűncselekmény egy rendbeliként minősítése törvényes. Utalt rá, hogy a bűncselekmény helytálló minősítése folytán a kiszabott büntetés önmagában nem vitatható, a kiszabott büntetés egy rendbeli cselekmény esetén is a törvényes keretek között van, ezért a felülvizsgálati indítvány a kiszabott szankciót vitató részében sem alapos.

[8] **III.** A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

[9] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, ami a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozatával szembeni jogi kifogás lehetőségét biztosítja és kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe.

[10] A felülvizsgálati indítvány anyagi jogi okból kifogásolta a terhelt bűnösségének törvénysértő megállapítását, törvényi hivatkozásaként azonban a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontját és a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontját egyaránt megjelölte.

[11] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint valóban felülvizsgálati ok, ha a bíróság jogerős ítéletében a terhelt büntetőjogi felelősségét a büntető anyagi jogi szabályok megsértésével állapította meg. E felülvizsgálati ok akkor valósul meg, ha a jogerős ítéleti tényállásban foglalt terhelti magatartás nem meríti ki bűncselekmény törvényi tényállási elemeit, avagy – ugyancsak az irányadó tényállásból kitűnően – büntethetőséget kizáró (pl. tévedés) vagy megszüntető ok ellenében került sor a terhelt elítélésére. Ilyen esetben az indítvány célja a terhelt felmentése vagy vele szemben az eljárás megszüntetése.

[12] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont első fordulat ba) alpontja szerinti felülvizsgálati ok viszont nem a terhelt büntetőjogi felelőssége alóli mentesülést, hanem a téves minősítés kiküszöbölését és – ezen keresztül – (a terhelt javára előterjesztett indítvány esetén) a büntetés enyhítését célozza; következésképp a két felülvizsgálati ok ugyanazon ténybeli alapon, egyidejűleg nem valósulhat meg.

[13] A terhelt indítványa elsődlegesen a bűnfelelőssége bűncselekmény hiányában illetőleg büntethetőséget kizáró ok ellenében való megállapítását sérelmezte, erre tekintettel a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpont alapján felülvizsgálatnak helye van.

[14] A felülvizsgálati eljárásban ugyanakkor a tényálláshoz kötöttség megkerülhetetlen szabály. A felülvizsgálati indítványban a jogerős ítéletben megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]; a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés]. A rendelkezések összetetéséből pedig az következik, hogy a felülvizsgálati indítvány kifogásait – egyben az eljárás bíróságok jogkövetkeztetései helyességét is – a jogerős ítéletben megállapított tényállás alapulvételével kell elbírálni.

[15] Az irányadó tényállás szerint a terhelt

- a tulajdonát képező motorkerékpárról eltávolította annak forgalmi rendszámát;
- e forgalmi rendszámot a forgalomba nem helyezett személygépkocsi hátsó rendszámtáblája helyére helyezte fel;
- majd a személygépkocsit – melyen elől nem volt rendszám – a cím 1 előtt tárolta.

[16] A Btk. 347. § (1) bekezdés a) pontja szerint egyedi azonosító jellel visszaélés büntettét követi el, aki egyedi azonosító jelet eltávolít vagy meghamisít.

[17] A bűncselekmény jogi tárgya az egyedi azonosító jellel nyilvántartott dolgok azonosíthatóságába és az azok hatósági nyilvántartásának megbízhatóságába vetett közbizalom. Az egyedi azonosító jelek és a rájuk épülő hatósági regisztráció rendeltetése, hogy az adott dolog alkalmazása, forgalma nyomon követhető legyen, az alapja pedig a gyártó, illetve a hatóság által a dolgon alkalmazott jelölés. Ha a jelölést eltávolítják vagy megváltoztatják, úgy éppen az elérni kívánt cél kerül veszélybe; ez hordozza az ilyen jellegű cselekmények társadalomra való veszélyességét, mely a büntetőjogi fellépést is indokoltá teszi.

[18] A bűncselekmény elkövetési tárgya a hatósági engedélyben szereplő egyedi azonosító jel.

[19] A Btk. 347. § (3) bekezdése – e törvényi tényállást érintően – az egyedi azonosító jel fogalmát is meghatározza; ez szerint egyedi azonosító jel az olyan dolognak, amelynek a birtoklását vagy rendeltetésszerű használatát jogszabály hatósági engedélyhez köti, a

gyártónak vagy a hatóságnak a dolgon, illetve annak alkotórészén alkalmazott, egyedi azonosításra szolgáló jelölése.

[20] A bűncselekmény elkövetési tárgyai tehát kizárólag azon egyedi azonosító jelek lehetnek, amelyek hatósági engedélyben szerepelnek. Egyedi azonosító jelek a gépkocsi rendszámablaja mellett például a gépjárművek alváz- és motorszáma, vagy a lőfegyver gyártási száma.

[21] Az egyedi azonosító jellel visszaélés büntette egyébiránt több tényállásszerű elkövetési magatartással is megvalósulhat; ezek az egyedi azonosító jel eltávolítása, meghamisítása, az eltávolított, vagy a hamis, meghamisított azonosító jelű dolog megszerzése, felhasználása és az arról való rendelkezés [Btk. 347. § (1) bekezdés a) és b) pont].

[22] Az egyedi azonosító jel eltávolítása esetén a jel az adott dolgon megszűnik létezni. Ilyen rendszámábla esetén annak leszerelése.

[23] Az egyedi azonosító jel meghamisítása alatt értendő az eredeti jel utánzása vagy annak bármilyen elemében, formájában történő megváltoztatása. A rendszámablák meghamisításának két tipizálható módja; egyrészt, ha ugyanolyan azonosító jelet tartalmazó rendszámablát szerelnek fel, mint amelyet a hatóság bevont, másrészt, amikor egy eredetileg nem a felszereléssel érintett járműre kiadott rendszámablát szerelnek fel. A „meghamisít” kifejezés a hamissá tétel véghezvitelét jelenti, következésképpen, aki a rendszámábla tartalomhű utánzatát az eredetinek a helyébe felszereli, az a rendszámablát ugyanúgy meghamisítja, mint aki a más gépjárműre kiadott rendszámablát szereli fel.

[24] A megszerzés hamis, hamisított egyedi azonosító jelű, illetve az egyedi azonosító jelétől megfosztott dolog tartós birtoklás szándékával történő birtokbavételét jelenti, a felhasználás fogalma alá tartozik minden olyan tevékenység, amely során az adott dolgot a birtokosa ténylegesen használja, míg dologról rendelkezés alatt a joghatás kiváltását célzó felhasználást kell érteni.

[25] A bűncselekmény csak szándékosan elkövethető, az elkövető tudatának arra kell kiterjednie, hogy az elkövetés tárgya egyedi azonosító jel, illetve, hogy az hamis, hamisított vagy azt eltávolították.

[26] Az irányadó tényállás szerint a terhelt a motor rendszámabláját eltávolította, majd azt a gépkocsira helyezte, amely a bűncselekmény megvalósulása szempontjából egyedi azonosító jel eltávolításának és – a motor rendszámablájának a személygépkocsira való felhelyezésével – a rendszámábla meghamisításának felel meg.

[27] A törvényi tényállás pedig ezen elkövetési magatartások tanúsításával megvalósult, a törvény ugyanis – ellentétben a felülvizsgálati indítványban megfogalmazott állásponttal – további konjunktív feltételt, így az ilyen dolog használatát nem követeli meg. Közömbös tehát az indítványnak a terhelt, a gépjárművel forgalomban való részvételének vagy az annak szándéka hiányára való hivatkozása, miután a szabályozásból eredően a bűncselekményre – jelen esetben – nem a más gépjárműre kiadott rendszámmal való közlekedés vagy annak szándéka vezet, már csak azért sem, mert nem kizárólag a rendszám minősül egyedi azonosító jelnek.

[28] Az elkövetési magatartások halmozódása esetén a bűncselekmény minősítése a közokirat-hamisítás körében kialakult elvek mentén oldható meg. Az 1/2000. BJE jogegységi határozat szerint a közokirat-hamisítás különböző elkövetési magatartásait megvalósító elkövető cselekményei, ha ugyanarra az okiratra, mint elkövetési tárgyra vonatkoznak, természetes egészet alkotnak.

[29] Nem a gépjárművek az egyedi azonosító jellel visszaélés bűncselekményének tárgyai, hanem maga az egyedi azonosító jel, jelesül a rendszámtábla. Ebből pedig következik az 1/2000. BJE jogegységi határozat alkalmazhatósága, azaz a rendszám egyik gépkocsiról való leszerelése, majd a másik gépkocsira történő átszerelése és aztán az azzal való közlekedés: mindez egyetlen elkövetési magatartásba illik, amely természetes egységet képez (EBD 2016.B.9.).

[30] Megjegyzi a Kúria, hogy a hamis rendszámmal felszerelt gépjármű használatának az ilyen cselekmény minősítése körében nincs jelentősége, az csupán a büntetés kiszabása körében vehető figyelembe.

[31] A jelen ügyben tehát a törvényi tényállás valamennyi eleme megvalósult, ellenben a tényállás semmilyen olyan körülményt sem tartalmaz, ami a terheltnek a cselekmény társadalomra való veszélyességében való esetleges tévedését megalapozná amellet, hogy maga a felülvizsgálati indítvány sem utalt téves feltevésre vezető – törvényi követelmény szerinti – alapos okra.

[32] 2. A felülvizsgálati indítvány a kiszabott büntetést is sérelmezte, melynek okát a másodfokon eljáró bíróságnak a bűncselekmény rendbeliségét a terheltre kedvező megváltoztatásában jelölt meg.

[33] Ahogyan arra a Kúria a felülvizsgálat okai körében már utalt, a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont első fordulat ba) alpontja alapján a bíróság jogerős ítéletében kiszabott büntetés neme és/vagy mértéke ellen felülvizsgálati indítvány akkor terjeszthető elő, ha a büntetés a bűncselekmény törvénysértő minősítése, vagy a Btk. más – azaz a cselekmény minősítésen kívül eső – szabályának megsértése miatt törvénysértő.

[34] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában írt felülvizsgálati ok értelmében a kiszabott büntetés tehát önmagában nem támadható. Ha a felülvizsgálattal érintett cselekmények elbírálásához kapcsolódó anyagi jogszabálysértés nem valósult meg, a büntetés önálló vizsgálatára nincs törvényes lehetőség.

[35] A kiszabott büntetés csak akkor tekinthető törvénysértőnek, és esik felülvizsgálat alá, ha az – a minősítésen túl – a büntetőtörvény valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközve a nemében és/vagy mértékében törvénysértő, az nem, hogy a bíróságok a bünteteskiszabás során a büntetés célját, a bünteteskiszabás elveit, illetőleg a bünteteskiszabás során értékelhető (súlyosító, enyhítő) tényezőkről szóló 56. BK állásfoglalást miként veszik figyelembe (BH 2016.264.II., BH 2012.239.). Ilyen törvénysértésre viszont a terhelt felülvizsgálati indítványában nem is hivatkozott.

[36] Mindezekre tekintettel – miután a Kúria olyan felülvizsgálati okot, melynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles, nem észlelt – a megtámadott határozatokat a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[37] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban – a Kúria elnöke számára a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 10. § (2) bekezdésében biztosított felhatalmazás alapján, a Kúria ügyelosztási rendjének IV.6. pontjában írt rendelkezés nyomán – öttagú tanácsban járt el.

[38] **IV.** A Kúria végzése ellen a Be. 6. § (4) bekezdésére tekintettel nincs helye fellebbezésnek, felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont második fordulata zárja ki.

[39] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul; az említett törvényhely (7) bekezdése szerint felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. A Be. 656. § (4) bekezdése

pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2023. március 30.

Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Metzing Márton s.k. bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró